

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PANEVĖŽIO APSKRITIES VIRŠININKO ADMINISTRACIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. birželio 17 d. Nr. PA-P-33-1-24
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento
direktorės Romualdos Masiulionienės
2008-06-11 pavedimą Nr. P-33-1

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Irena Tubelienė (grupės vadovė)
Jurgita Vilniškienė

Auditas pradėtas 2008-06-11
Auditas baigtas 2009-06-17

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Dėl pavedimų lėšų, gautų už valstybės išperkama žemę, panaudojimo apskrityje	7
2. Dėl valstybinės žemės apskaitos ir jos pateikimo apskrities finansinėse ataskaitose	8
3. Dėl žemės reformos lėšų panaudojimo	9
4. Dėl investicijų projektams skirtų lėšų panaudojimo	10
5. Dėl darbo užmokesčiui skirtų lėšų panaudojimo	11
6. Dėl Panevėžio apskrities sporto medicinos centro teikiamų paslaugų	12
7. Rekomendacijos	14
8. Pažanga šalinant nustatytus trūkumus	14
Priedai	16

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento direktoriaus 2008 m. birželio 11 d. pavedimu Nr. P-33-1 atliko vyriausioji valstybinė auditorė Irena Tubelienė ir valstybinė auditorė Jurgita Vilniškienė.

Audituojamas subjektas – Panevėžio apskrities viršininko administracija, adresas: Respublikos g. 38, 35173 Panevėžys. Identifikavimo kodas – 188607727.

Audituojamu laikotarpiu iki 2008 m. gruodžio 19 d. apskričiai vadovavo Gema Umbrasienė, nuo 2008 m. gruodžio 20 d. – Viktor Trofimov. Apskaitos ir finansų departamento direktore dirbo Gražina Andrikienė.

Audituojamas laikotarpis – 2008 metai.

Audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto 2008 metų finansinės atskaitomybės ir kitų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, pareikšti nepriklausomą nuomonę. Įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama apskrities 2008 metų finansinė atskaitomybė: Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1); Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2); Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3); Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4); Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5); Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6); Finansinio turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 7); Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8); Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1); Ikimokyklinių, visų tipų bendrojo lavinimo, internatinių ir vaikų globos bei kitų švietimo įstaigų darbuotojų etatų ir vaikų bei moksleivių kontingento plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-2); Sveikatos priežiūros, socialinės globos bei rūpybos įstaigų ir darbuotojų etatų plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-5); Kitų įstaigų (ir mokslinio tyrimo) etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-9); Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Apskričiai priskirtas funkcijas įgyvendina apskrities administracija, jos struktūroje esantys 6 teritoriniai žemėtvarkos skyriai ir 17 pavaldžių biudžetinių įstaigų. Apskrities viršininkas yra penkių viešųjų įstaigų steigėjas.

Apskritis 2008 metais vykdė 18 programų: „Valstybės politikos įgyvendinimas“, kodas 1.1; „Žemės reforma“, kodas 1.6; „Žemės ūkio institucijų išlaikymas“, kodas 1.14; „Specialiųjų poreikių asmenų švietimas ir ugdymas“, kodas 1.29; „Sveikatos išsaugojimas ir priežiūra“, kodas 1.30; „Suaugusiųjų socialinė globa“, kodas 1.32; „Vaikų globos namų išlaikymas“, kodas 1.33; „Regiono kultūros plėtra“, kodas 1.34; „Tarptautinis regioninis bendradarbiavimas“, kodas 1.35; „Gestų kalbos vartojimas“, kodas 1.37; „Pasėlių laukų ribų žymėjimas“, kodas 1.38; „Viešosios įstaigos siaurojo geležinkelio komplekso išlaikymas ir priežiūra“, kodas 1.39; „Regiono kūno kultūros ir sporto plėtra“, kodas 1.40; „Karstinio proceso padarinių mažinimo ir šalinimo programa“, kodas 1.41; „Rajonų (savivaldybių) teritorijų žemėtvarkos perspektyvinių schemų rengimas“, kodas 1.42; „Kultūros įstaigų išlaikymas“, kodas 1.43; „Nacionalinė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programa“, kodas 1.45; „Specialioji programa, finansuojama iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų“, kodas 2.81.

Apskričiai Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu¹ buvo skirta 73 418,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais valstybės biudžeto asignavimų skirta minimaliajai mėnesinei algai padidinti² (86,4 tūkst. Lt) ir paramai nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims dėl kuro pabrangimo³ (6,3 tūkst. Lt). Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais iš rezervo fondo buvo skirta 107,0 tūkst. Lt Pasvalio specialiosios mokyklos (Pasvalio rajono savivaldybė, Pasvalys, P. Vileišio g. 8) ūkinio pastato stogo avarinės būklės pašalinimo ir garažo vartų pakeitimo išlaidoms padengti⁴ ir 80,0 tūkst. Lt viešosios įstaigos Aukštaitijos siaurojo geležinkelio (Panevėžys, Geležinkelio g. 23) siaurojo geležinkelio lokomotyvo „Tu-2“ remonto ir elektros generavimo įrangos įsigijimo išlaidoms iš dalies padengti⁵.

Vykdyti specialiajai programai, finansuojamai iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų, apskritis 2008 metais gavo 2 188,2 tūkst. Lt viršplaninių pajamų.

Programoms įgyvendinti apskritis iš valstybės biudžeto 2008 metais gavo ir panaudojo 71 129,9 tūkst. Lt biudžeto asignavimų.

Auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais⁶.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojamas juo teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų 100 proc. ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis:

– 1,5 proc. visų kasinių išlaidų (1 066,9 tūkst. Lt), tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingos;

– 1,5 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo likučių (6 616,8 tūkst. Lt), tai didžiausia priimtina klaidų suma, taikoma vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

¹ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2007-12-06 Nr. X-1353.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90 „Dėl Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų minimaliajai mėnesinei algai padidinti paskirstymo“.

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-23 nutarimas Nr. 766 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paramai nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims dėl kuro pabrangimo paskirstymo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams ir savivaldybėms“.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-04-17 nutarimas Nr. 350 „Dėl lėšų skyrimo“.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-20 nutarimas Nr. 252 „Dėl lėšų skyrimo“.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Audito metu surinkta informacija apie veiklos, organizacinės struktūros ir apskaitos sistemos pokyčius. Vertinant vidaus kontrolę susipažinta su vidaus kontrolės aplinkos ir procedūrų pokyčiais, įvertintas nustatytų kontrolės procedūrų veiksmingumas ir nuoseklumas. Atlikta rizikos analizė, įvertinti rizikos veiksniai ir nustatytas jų galimas poveikis finansinėms ataskaitoms.

Siekiant įgyvendinti audito tikslus, atliktos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo, turto (įskaitant ilgalaikį turtą, trumpalaikį turtą ir atsargas) ir paslaugų audito programų mažos apimties savarankiškos audito procedūros.

Savarankiškos audito procedūros atliktos apskrities administracijoje ir apskričiai pavaldžiose biudžetinėse įstaigose – Obelių vaikų globos namuose (Mokyklos g. 9, Obeliai, Rokiškio r.) ir Panevėžio apskrities sporto medicinos centre (Liepų alėja 4, Panevėžys).

Atliktas valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimo teisėtumo vertinimas.

Atliktos Valstybės kontrolės 2008 metų valstybinio audito programoje⁷ numatytų sisteminių tyrimų sričių audito procedūros:

- pavedimų lėšų, gautų už valstybės išperkama žemę, panaudojimas apskrityse;
- valstybinės žemės apskaita ir jos pateikimas apskričių finansinėse ataskaitose.

---

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2008-02-22 įsakymas Nr. V-37 „Dėl 2008 metų valstybinio audito programų vykdymo“, 4.2.5.2 ir 4.2.5.3 p.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl pavedimų lėšų, gautų už valstybės išperkama žemę, panaudojimo apskrityje

Vadovaujantis Piliečių, kuriems atlyginama pinigais už valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius, ir piliečių, kuriems atlyginama pinigais, kai jie atsisako perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai mieste, sąrašų sudarymo ir atlyginimo tvarkos aprašo⁸ 4. p., piliečiams, kuriems Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka atkurtos nuosavybės teisės į valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius, už juos ir už atsisakytą sklypą mieste pinigai turėjo būti baigti išmokėti iki 2009 m. sausio 1 d. Apskritis 2008 metais iš Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos pavedimų lėšų už valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius, piliečiams, kuriems atlyginama pinigais, kai jie atsisako perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai mieste, kompensacijoms išmokėti gavo 28 821,8 tūkst. Lt. Pagal apskrities teritorinių žemėtvarkos skyrių pateiktus duomenis 2008 m. gautų lėšų atsiskaityti su kompensacijų gavėjais užteko, išskyrus Kupiškio rajono žemėtvarkos skyrių, kuriam visiškai atsiskaityti už valstybės išperkama žemę trūko 16,5 tūkst. Lt, nes trims piliečiams sprendimai atkurti nuosavybės teises išmokant kompensaciją pinigais buvo priimti vėliau, negu buvo pateiktas lėšų poreikis, o vieno piliečio asmens byla buvo atsitiktinai praleista ir neįtraukta į eilę kompensacijai gauti. Gautos lėšos (28 821,8 tūkst. Lt) Panevėžio apskrities viršininko įsakymais⁹ paskirstytos gavėjams.

Kreditinis įsiskolinimas kompensacijų gavėjams, susidaręs iš ankstesnių metų, 2008 m. sausio 1 d. buvo 1 774,6 tūkst. Lt. Per 2008 metus jis padidėjo 245,6 tūkst. Lt, arba 13,8 proc., 2009 m. sausio 1 d. buvo 2 020,2 tūkst. Lt. Vertinant pagal teritorinius žemėtvarkos skyrius, 2009 m. sausio 1 d. Panevėžio rajono žemėtvarkos skyriaus kreditinis įsiskolinimas kompensacijų gavėjams sudarė 57,6 proc. viso kreditinio įsiskolinimo. Pagrindinės kreditinio įsiskolinimo susidarymo priežastys, kurias nurodė žemėtvarkos skyriai, – piliečių asmens bylose dėl nuosavybės teisės į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo nenurodytos kompensacijų gavėjų sąskaitos banke arba jos pasikeitė, kompensacijų gavėjai mirė ir nesutvarkyti paveldėjimo dokumentai. Žemėtvarkos skyrių darbuotojai paveldėtojų ieško per Nekilnojamojo turto registrų centrą, civilinės metrikacijos skyrius, seniūnijas, rašo priminimus prašydami susitvarkyti paveldėjimo dokumentus. Per 2009

⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-06-27 nutarimas Nr.730 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl piliečių, kuriems atlyginama pinigais už valstybės išperkama žemę, mišką ir vandens telkinius, ir piliečiams, kuriems atlyginama pinigais, kai jie atsisako perduodamo neatlygintinai nuosavybėn naujo žemės sklypo individualiai statybai mieste, sąrašų sudarymo ir atlyginimo tvarkos aprašo“.

⁹ Panevėžio apskrities viršininko 2008-03-21 įsakymas Nr. Ž-1444.; 2008-11-20 įsakymas Nr. Ž-4878; 2008-12-12 įsakymas Nr. Ž-5190.

metų pirmąjį ketvirtį kreditinis išiskolinimas sumažėjo 171,6 tūkst. Lt, arba 8,5 proc., 2009 m. kovo 31 d. neišmokėtų kompensacijų likutis buvo 1 848,6 tūkst. Lt. Neišmokėtos gavėjams kompensacijos iškeltos į depozitus, kreditinis išiskolinimas apskaitomas sąskaitoje 174 „Atsiskaitymai už depozitines sumas“. Kompensacijų lėšų banko sąskaitose likutis 2009 m. sausio 1 d. buvo 2 020 146,10 Lt, jis atitinka kreditinio išiskolinimo gavėjams likutį. Reikšmingų pažeidimų ir neatitikimų nenustatyta.

2. Dėl valstybinės žemės apskaitos ir jos pateikimo apskrities finansinėse ataskaitose

Apskrities apskaitos registruose buvo užregistruoti ir Išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balanse nurodyti 456 patikėjimo teise valdomi žemės sklypai, kurių vertė 65 330,9 tūkst. Lt; iš jų:

- 46 110,3 tūkst. Lt vertės 427 žemės sklypai, perduoti naudotis kitiems subjektams pagal panaudos sutartis;
- 167,7 tūkst. Lt vertės 3 žemės sklypai, perduoti naudotis kitiems subjektams pagal nuomos sutartis;
- 3 544,9 tūkst. Lt vertės 18 žemės sklypų, esančių po apskrities patikėjimo teise valdomais pastatais ir statiniais;
- 15 508,0 tūkst. Lt vertės 8 kiti patikėjimo teise valdomi žemės sklypai.

Sklypai apskaitoje užregistruoti nominalia žemės verte, kuri nustatyta pagal Žemės įvertinimo tvarką¹⁰ ir nurodyta VĮ Registrų centro pažymėjimuose apie Nekilnojamojo daikto ir daiktinių teisių į jį įregistravimą nekilnojamojo turto registre.

Per 2008 metus apskritis apskaitos registruose papildomai apskaitė 22 816 patikėjimo teise valdomų žemės sklypų, kurių vertė 153 766,4 tūkst. Lt. Iš viso apskrities Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse nurodyti 23 272 patikėjimo teise valdomi suformuoti žemės sklypai, kurių vertė 219 097,3 tūkst. Lt, iš jų:

- 58 119,0 tūkst. Lt vertės 458 žemės sklypai, perduoti naudotis kitiems subjektams pagal panaudos sutartis;
- 141 386,4 tūkst. Lt vertės 22 781 žemės sklypas, perduotas naudotis kitiems subjektams pagal nuomos sutartis;
- 3 544,9 tūkst. Lt vertės 18 žemės sklypų, esančių po apskrities patikėjimo teise valdomais pastatais ir statiniais;
- 16 047,0 tūkst. Lt vertės 15 kitų patikėjimo teise valdomų žemės sklypų.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-02-24 nutarimas Nr. 205 (su vėlesniais pakeitimais).

Apskritis viršininkas įsakymu¹¹ įpareigojo teritorinių žemėtvarkos skyrių vedėjus organizuoti apskrities viršininko patikėjimo teise valdomų valstybinės žemės sklypų buhalterinę apskaitą.

Atlikę audito procedūras apskrities administracijoje ir Panevėžio rajono žemėtvarkos skyriuje, nustatėme:

Apskritis administracijoje patikėjimo teise valdomų valstybinės žemės sklypų apskaita tvarkoma ilgalaikio turto apskaitos kortelėse, kuriose nurodomi panaudos gavėjai arba nuomininkai, žemės sklypo numeris, adresas, sklypo plotas, sklypo vertė. Panevėžio rajono žemėtvarkos skyriuje atskiri apskaitos registrai sudaryti pagal panaudos gavėjus ir pagal nuomininkus. Apskaitos registruose nurodomas žemės sklypo numeris, adresas, sklypo plotas, sklypo vertė litais.

Apskirtyje nesuformuotas žemės sklypas po VšĮ Panevėžio Fizinės medicinos ir reabilitacijos centro pastatu, adresas: Nemuno g. 75, Panevėžys. Šiuo metu vykdomi žemės sklypo formavimo darbai.

Panevėžio rajono žemėtvarkos skyriaus apskaitos registre pagal panaudos gavėją – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministeriją (1998-07-07 valstybinės žemės panaudos sutartis Nr. N66/98-0059) – apskaitomas patikėjimo teise valdomas 3 465 818,00 Lt vertės 576,62 ha žemės sklypas (kadastrinis Nr. 6613/0007:1, Dembavos kadastrinė vietovė, adresas: Pajuosčio k., Panevėžio r.). Dalis šio žemės sklypo (286,02 ha; 2 192 987,00 Lt vertės) dar kartą klaidingai apskaitoma apskaitos registre, kuriame apskaitomi žemės sklypai pagal nuomininkus, todėl buhalterinės sąskaitos 011 „Žemė ir žemės ištekliai“ likutis didesnis 2 192 987,00 Lt.

Apskritis apskaitos registruose patikėjimo teise valdomų suformuotų žemės sklypų duomenys apie jų vertę buvo įrašyti klaidingai, todėl apskrities Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) nurodyti 2 193,0 tūkst. Lt didesni ilgalaikio materialiojo turto (aktyvo 4 eil.) ir ilgalaikio turto fondo (pasyvo 55 eil.) likučiai, o Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 metų apyskaitoje (forma Nr. 3) šia suma didesnis žemės vertės (4 eil.) likutis.

3. Dėl žemės reformos lėšų panaudojimo

Apskričiai 2008 metais programai 1.6 „Žemės reforma“, vykdyti darbams Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹² buvo skirta 9 722,0 tūkst. Lt. Apskritis 2008 metais programai vykdyti gavo 5 664,8 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų (4 057,2 tūkst. Lt mažiau, negu skirta nutarimu). Žemės reformos programai vykdyti panaudota 5 389,3 tūkst. Lt, o 275,5 tūkst. Lt – kitų apskrities vykdomų programų kreditoriniam įsiskolinimui padengti: 71,3 tūkst. Lt 1.29 „Specialiųjų

¹¹ Panevėžio apskrities viršininko 2007-12-06 įsakymas Nr. V-409 „Dėl valstybinės žemės sklypų apskaitos“.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-01-30 nutarimas Nr.79 .

poreikių asmenų švietimas ir ugdymas“, 20,0 tūkst. Lt 1.32 „Suaugusiųjų socialinė globa“ ir 184,2 tūkst. Lt 1.39 „Viešosios įstaigos siaurojo geležinkelio komplekso išlaikymas ir priežiūra“.

Pagrindinės žemės reformos programos lėšų nepanaudojimo priežastys: Konstitucinio teismo nutarimu¹³ sustabdytas nuosavybės teisių atkūrimas į žemę, mišką ir vandens telkinius saugomose teritorijose – valstybiniuose parkuose ir valstybiniuose draustiniuose ir valstybinių žemės ūkio paskirties žemės sklypų pardavimas; pasikeitė ar naujai priimti teisės aktai ir reikalavimai (pasikeitė žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbų sudėtis ir technologija), tiesiogiai paveikę 2008 metų žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbų vykdymą.

Vertinant žemės reformos programai skirtų lėšų panaudojimą nustatyta, kad įsiteisėjusiu Panevėžio miesto apylinkės teismo 2007 m. gegužės 24 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. 2-25-589/2007 buvo nustatyta, kad sutarties šalis – apskritis – buvo nesąžininga, t.y. žinodama aplinkybes, dėl kurių buvimo sandoris negalėjo būti sudarytas, vis tiek jį sudarė. Iš apskrities ieškovui priteista 366,70 Lt atstovavimo išlaidų ir 16,70 Lt sumokėto žyminio mokesčio, valstybei – 155,90 Lt išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu ir žyminiu mokesčiu. Priteistus 539,30 Lt apskritis 2008 metais apmokėjo iš žemės reformos programos vykdymui skirtų lėšų.

Įsiteisėjusiu Panevėžio apygardos teismo 2008 m. gegužės 22 d. sprendimu civilinėje byloje Nr. 2A-73-280/2008 buvo nustatyta Panevėžio rajono žemėtvarkos skyriaus darbuotojų kaltė ir priteista iš Panevėžio apskrities viršininko administracijos ieškovui 515,00 Lt sumokėto žyminio mokesčio ir 900,00 Lt atstovavimo išlaidų. Priteistus 1 415,00 Lt apskritis 2008 metais apmokėjo iš žemės reformos programos vykdymui skirtų lėšų.

Dėl įsiteisėjusiais teismų sprendimais nustatytų Panevėžio apskrities viršininko administracijos atsakingų darbuotojų veiksmų, pažeidžiančių teisės aktų reikalavimus, ir netinkamo pareigų vykdymo apskritis turėjo nuo tokių veiksmų nukentėjusiems asmenims sumokėti jų turėtas bylinėjimosi išlaidas, žyminį mokestį ir procesinių dokumentų įteikimo išlaidas, todėl patyrė 1 954,30 Lt turtinę žalą.

Priėmus teismo sprendimus nei tarnybinės, nei materialinės atsakomybės klausimai apskrityje nebuvo sprendžiami.

4. Dėl investicijų projektams skirtų lėšų panaudojimo

Panevėžio Vytauto Mikalausko menų mokykla, vykdydama investicijų projektą „Panevėžio Vytauto Mikalausko menų mokyklos pastatų Panevėžyje, Nemuno g. 8 ir 10 kapitalinis remontas“,

¹³ Lietuvos Respublikos konstitucinio teismo 2007-07-05 nutarimas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁴ patvirtintą valstybės investicijų programoje, 2008 metais atliko 167,0 tūkst. Lt daugiau darbų negu valstybės investicijų programoje numatyta lėšų šiam investiciniam projektui finansuoti (skirta 850,0 tūkst. Lt, atlikta darbų už 1 017,0 tūkst. Lt). Apskritis 2008 metų pabaigoje susidariusį 167,0 tūkst. Lt kreditinį išiskolinimą padengė iš sutaupytų lėšų kitoms programoms finansuoti (95,1 tūkst. Lt iš programos 1.1 „Valstybės politikos įgyvendinimas“ ir 71,9 tūkst. Lt iš programos 1.14 „Žemės ūkio institucijų išlaikymas“), bet netikslino sąmatų, taigi nevykdė Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių¹⁵ 79 punkto reikalavimo, kad privalo būti atitinkamai tikslinamos sąmatos, jeigu sutaupyti asignavimai išlaidoms panaudojami turto įsigijimui finansuoti.

Apskritis, nesivadovaudama teisės aktų nuostatomis, 2008 metų pabaigoje susidariusį 167,0 tūkst. Lt kreditinį išiskolinimą turto įsigijimui padengė iš sutaupytų lėšų kitoms programoms finansuoti netikslindama sąmatų.

5. Dėl darbo užmokesčiui skirtų lėšų panaudojimo

Panevėžio apskrities sporto medicinos centro vyriausiajam gydytojui 2008 metais buvo mokamas 0,5 bazinės mėnesinės algos dydžio priedas (64,00 Lt) už turimą aukščiausią sporto medicinos gydytojo kvalifikacinę kategoriją, kuri suteikta Sveikatos apsaugos ministro įsakymu¹⁶. Sveikatos apsaugos įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygų¹⁷ I dalies pastabų 5 punktas numato, kad įstaigų vadovams (gydytojams), turintiems kvalifikacinę kategoriją, yra nustatomi priedai: už aukščiausią kategoriją gali būti skiriamas 0,5 minimalios mėnesinės algos dydžio priedas. Vadovaujantis Sveikatos apsaugos įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygų 3 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo¹⁸ 4 punktu, įstaigų vadovų tarnybinius atlyginimus, personalinius priedus prie tarnybinių atlyginimų ir skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija. Panevėžio apskrities viršininkas ar jo įgaliotas asmuo nėra priėmęs sprendimo dėl priedo už turimą kvalifikacinę kategoriją skyrimo centro vyriausiajam gydytojui. Iš viso 2008 metais apskaičiuota ir išmokėta daugiau negu priklausė 768,00 Lt darbo užmokesčio ir 237,93 Lt socialinio draudimo įmokų.

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-01-30 Nr. 105 „Dėl valstybės investicijų 2008-2010 metų programoje numatytų 2008 metams kapitalo investicijų paskirstymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁶ Sveikatos apsaugos ministro 1991-07-16 įsakymas Nr. 153K.

¹⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1993-08-12 įsakymas Nr. 346 (2004-02-20 įsakymo Nr. V-79 redakcija) „Dėl sveikatos apsaugos įstaigų darbuotojų tarnybinių atlyginimų“.

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.

Panevėžio sporto medicinos centre 768,00 Lt darbo užmokesčio ir 237,93 Lt socialinio draudimo įmokų apskaičiuota ir išmokėta nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais. Įstaigai padaryta 1 005,93 Lt turtinė žala.

Pažymėtina, kad audito metu žala atlyginta, neteisėtai gautas darbo užmokestis (768,00 Lt) gražintas, lėšos pervestos į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sąskaitą.

Obelių vaikų globos namuose papildomo ugdymo pedagogui (pareigas ėjo globos namų direktorius, 0,38 etato) 2008 metų gegužę apskaičiuotas ir išmokėtas 100 proc. tarifinio atlyginimo priedas (496,13 Lt), nesant įsakymo dėl priedo skyrimo, taigi 496,13 Lt panaudoti pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo¹⁹ 4 punktą, kad įstaigų vadovų tarnybinius atlyginimus, personalinius priedus prie tarnybinių atlyginimų ir skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija. Be to, dėl skaičiavimo klaidų keturiems darbuotojams buvo apskaičiuota ir išmokėta 365,24 Lt daugiau, negu priklausė. Iš viso 2008 metais apskaičiuota ir išmokėta daugiau negu priklausė 861,37 Lt darbo užmokesčio ir 266,85 Lt socialinio draudimo įmokų.

Obelių vaikų globos namuose, nesant įsakymo dėl priedo skyrimo ir dėl skaičiavimo klaidų nepagrįstai apskaičiuota ir išmokėta 861,37 Lt darbo užmokesčio ir 266,85 Lt socialinio draudimo įmokų. Įstaigai padaryta 1 128,22 Lt turtinė žala.

Pažymėtina, kad audito metu žala atlyginta, neteisėtai apskaičiuotas ir išmokėtas 861,37 Lt darbo užmokestis gražintas, lėšos pervestos į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos sąskaitą.

6. Dėl Panevėžio apskrities sporto medicinos centro teikiamų paslaugų

Apskričiai pavaldi biudžetinė įstaiga Panevėžio apskrities sporto medicinos centras 2008 metais vykdė programą 1.30 „Sveikatos išsaugojimas ir priežiūra“ ir Specialiąją programą, finansuojamą iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų, kodas 2.81. Sveikatos išsaugojimo ir priežiūros programai įgyvendinti 2008 metais skirta 380,1 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų. Centras gavo ir panaudojo visus skirtus valstybės biudžeto asignavimus. Specialiajai programai, finansuojamai iš biudžetinių įstaigų pajamų, planuota gauti 9,0 tūkst. Lt, o gauta ir panaudota 8,7 tūkst. Lt.

Centras savo veikloje vadovaujasi Panevėžio apskrities viršininko įsakymu²⁰ patvirtintais nuostatais, kuriuose reglamentuota įstaigos veiklos tikslas, veiklos pobūdis, uždaviniai, veiklos sritys, valdymo struktūra, lėšų šaltiniai ir jų naudojimo tvarka ir veiklos programos aprašymu.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511, 4 p.

²⁰ Panevėžio apskrities viršininko 2001-10-05 įsakymas Nr. 260v (pakeistas 2007-10-22 įsakymu Nr. V-337).

Pagrindinis vykdomos programos uždavinys – vykdyti sportuojančių asmenų medicininės apžiūras, profilaktines patikras, traumų ir susirgimų gydymą ir rehabilitaciją.

Panevėžio apskrities viršininkas įsakymu²¹ ir įsakymo²² papildymu nustatė, kad centre medicininės paslaugos, finansuojamos valstybės biudžeto lėšomis, teikiamos šiems sportuojantiems asmenims: moksleiviams, pensininkams, neįgaliesiems, Lietuvos Olimpinės rinktinės kandidatams ir vaikams, turintiems netaisyklingą laikyseną, skoliozę. Vadovaudamasis šiais įsakymais centro vyriausiasis gydytojas savo įsakymu²³ patvirtintame Centre teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kainyne nustatė mokestį už sportuojančių studentų ir kitų asmenų profilaktinį sveikatos patikrinimą, sportuojančių asmenų sveikatos patikrinimo pažymų išdavimą ir pakartotinį išdavimą. 2008 metais už šias paslaugas gauta 2 785,00 Lt pajamų. Profilaktinių sveikatos tikrinimų rūšių ir apmokėjimo tvarkos²⁴ 2 punktą nustato, kad sporto medicinos centruose profilaktiniai sveikatos tikrinimai atliekami pagal šio įsakymo 5 priedą „Sportuojančių asmenų sveikatos tikrinimo tvarka“, ir tokių tikrinimų išlaidos apmokamos iš lėšų, skirtų šiems centrams išlaikyti. 5 priedo 2.1 punkte numatyta, kad sporto medicinos centrų sporto medicinos gydytojai tikrina sportininkus, kurie sistemingai ir nuolat treniruoja, dalyvauja sporto varžybose, sveikatą (išskyrus profesionalus), todėl mokestis už sportuojančių studentų ir kitų asmenų profilaktinį sveikatos patikrinimą nustatytas pažeidžiant minėtų teisės aktų reikalavimus. Profilaktinių sveikatos tikrinimų rūšių ir apmokėjimo tvarkos 12 punktą numato, kad po profilaktinio tikrinimo pacientui išduodama nustatytos formos pažyma. Pažymos, atlikus patikrinimus, kurių išlaidos apmokamos iš lėšų, skirtų sporto medicinos centrams išlaikyti, turi būti išduodamos nemokamai. Todėl mokestis už sportuojančių asmenų sveikatos patikrinimo pažymų išdavimą ir pakartotinį išdavimą nustatytas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. Be to, Panevėžio apskrities viršininko įsakymu²⁵ nustatytos asmenų grupės, kurioms medicininės paslaugos teikiamos valstybės biudžeto lėšomis, neatitinka Profilaktinių sveikatos tikrinimų rūšių ir apmokėjimo tvarkos²⁶ 2.1 punkto.

Pažeidžiant teisės aktų reikalavimus centre buvo nustatytas ir imamas mokestis už sportuojančių studentų ir kitų asmenų profilaktinį sveikatos patikrinimą ir sportuojančių asmenų sveikatos patikrinimo pažymų išdavimą. Be to, Panevėžio apskrities viršininko įsakymu nustatytos asmenų grupės, kurioms medicininės paslaugos teikiamos valstybės biudžeto lėšomis, neatitinka Profilaktinių sveikatos tikrinimų rūšių ir apmokėjimo tvarkos.

²¹ Panevėžio apskrities viršininko 2001-08-28 įsakymas Nr. 215v „Dėl sportuojančių asmenų kontingento“.

²² Panevėžio apskrities viršininko 2004-04-13 įsakymas Nr. V-86 „Dėl Panevėžio apskrities viršininko 2001-08-28 įsakymo Nr. 215v „Dėl sportuojančių asmenų kontingento“ papildymo“.

²³ Panevėžio apskrities sporto medicinos centro 2001-05-11 įsakymas Nr. 21.

²⁴ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000-05-31 įsakymas Nr. 301.

²⁵ Panevėžio apskrities viršininko 2001-08-28 įsakymas Nr. 215v „Dėl sportuojančių asmenų kontingento“.

²⁶ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000-05-31 įsakymas Nr. 301.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymą²⁷ nemokamos paslaugos – paslaugos, apmokamos iš valstybės ar savivaldybių biudžetų ar privalomojo sveikatos draudimo fondo, ar savivaldybių sveikatos fondo lėšų. Jas įstaigoms užsako ir už jas apmoka Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos veiklos užsakovai – apskrities viršininkai ir kitos valstybės valdymo ir savivaldos vykdomosios institucijos, Valstybinė ir teritorinės ligonių kasos (Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2 str.3 d. ir Sveikatos sistemos įstatymo²⁸ 13 str. 1 d.). Pagal Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 22 str., biudžetinė sveikatos priežiūros įstaiga turi teisę sudaryti sveikatos priežiūros sutartis su Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos veiklos užsakovais, kitais juridiniais ir fiziniiais asmenimis dėl nemokamų ir mokamų paslaugų teikimo.

Audito metu nenustatėme atvejų, kad apskritis būtų užsakiusi teikti nemokamas paslaugas pacientams Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo²⁹ numatyta tvarka.

7. Rekomendacijos

1. Apskritis turi patikslinti buhalterinės sąskaitos 011 „Žemė ir žemės ištekliai“ likutį, o patikėjimo teise valdomus suformuotus žemės sklypus tinkamai apskaityti apskaitos registruose (žr. 2 dalį).
2. Suderinti Panevėžio apskrities viršininko 2001-08-28 įsakymo Nr. 215v „Dėl sportuojančių asmenų kontingento“ nuostatas su Profilaktinių sveikatos tikrinimų rūšių ir apmokėjimo tvarka (žr. 6 dalį).

8. Pažanga šalinant nustatytus trūkumus

Apskritis audito metu dėl nustatytų neatitikimų teisės aktų nuostatomis planuojant biudžeto asignavimų 2009 metams poreikį, nesukurtų arba nepakankamų vidaus kontrolės procedūrų buvo informuota Valstybės kontrolės 2008-09-18 raštu Nr. S-(33-1.10.1)-1723 „Dėl valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams“, 2008-11-18 raštu Nr. S-(33-1.10.1)-2110 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo“. Pažymėtina, kad apskritis ėmėsi priemonių auditorių pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti.

²⁷ Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas, 1996-06-06 Nr. I-1367 (su vėlesniais pakeitimais), 13 str. 1 d.

²⁸ Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas, 1994-07-19 Nr. I-552 (su vėlesniais pakeitimais), 13 str. 1 d.

²⁹ Ten pat.

Apskričiai pavaldžios biudžetinės įstaigos – Obelių vaikų globos namai ir Panevėžio apskrities sporto medicinos centras – dėl atliktų audito procedūrų informuotos Valstybės kontrolės 2009 m. birželio 8 d. raštu Nr. S-(33-1.11.1) - 1476 ir 2009 m birželio 9 d. raštu Nr. S-(33-1.11.1) - 1487.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Irena Tubelienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Panevėžio apskrities viršininko
administracijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“ priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

2009-06- Nr.

(dokumento data, registracijos numeris)

Panevėžio apskrities viršininko administracija, Respublikos g. 38, Panevėžys
Panevėžys

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas/ Priemonės/ Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
Rekomendacijos ataskaitoje				
1.	Patikslinti buhalterinės sąskaitos 011 „Žemė ir žemės ištekliai“ likutį ir patikėjimo teise valdomus suformuotus žemės sklypus tinkamai apskaityti apskaitos registruose (ataskaitos 2 dalis).	Panevėžio apskrities viršininko administracijai		
2.	Suderinti Panevėžio apskrities viršininko 2001-08-28 įsakymo Nr. 215v „Dėl sportuojančių asmenų kontingento“ nuostatas su Profilaktinių sveikatos tikrinimų rūšių ir apmokėjimo tvarka (ataskaitos 6 dalis).	Panevėžio apskrities viršininko administracijai		
Panevėžio apskrities viršininko administracijos Apskaitos ir finansų departamento direktorė Gražina Andrikienė (8 45) 505740 (Kontaktinė informacija)				